

Minnesanteckningar Nationell synchefsdag 2025-11-12&13 digitalt via Teams

Deltagare:

Namn	Region	Deltar dag 1&/2
Ann Sofi Weinsjö	Blekinge	12
Sofia Zakariasson	Dalarna	12
Renée Adlertz	Gotland	12
Lena Söderlund	Gävleborg	12
Cecilia Wennström	Halland	12
Åsa Moxell	Jämtland Härjedalen	12
Samuel Löf	Jönköping	12
Camilla Hollsten	Kalmar	12
Ebba Bernhardsson	Kalmar	12
Joel Nilsson	Kronoberg	Prel1 ok2
Victoria Hedström	Norrbotten	12
Johanna Afzelius	Skåne	12
Nesrin Dahil	Skåne	1
Pirjo Kaikkonen	Skåne	12
Emma Falk	Skåne	2
Magnus Marklund	Stockholm	12
Åsa Zetterblom Jidell	Stockholm	12
Annika Nordin	Sörmland	2
Johan Wickman	Uppsala	12
Elisabet Nilsson	Värmland	12
Tina Lundvik	Västerbotten	12
Ulrika Mackenzie	Västmanland	12
Maria Johansson	Västra Götaland	12
Sara Andersson	Västra Götaland	12
Simon Järpvik	Västra Götaland	12
Ann-Christin Bäcklund	Örebro	12
Lars Liljegren	Östergötland	12

Digitalt mingel

Dagen inleds med digitalt mingel.

Inledning

SYNS presenterar sig och de regioner de representerar:

Camilla Hollsten (Region Östergötland, Jönköping, Gotland och Kalmar)

Pirjo Kaikkonen (Region Skåne, Blekinge, Halland, Kronoberg)

Maria Johansson (Västra Götaland)

Victoria Hedström (Norrbotten, Västerbotten)

Åsa Jidell (Stockholm)

Elisabeth Nilsson (Region Mellansverige, Uppsala, Sörmland, Västmanland, Örebro, Värmland, Dalarna, Gävleborg)

Information SPSM, RC Syn

Det sker regelbundet möten med olika representanter från de olika regionerna, RC Syn samt SPSM. Minnesanteckningarna ska spridas av deltagarna. Agenda brukar vara nuläget hos syncentralerna, RC Syn & SPSM

- RC Syn har studieteknikträffar gällande punktskrift. Vid den senaste digitala träffen diskuterades de olika stöden som Syncentralerna ger samt hur man kan stödja vårdnadshavarna i punktskrift. Ha gärna en dialog med er representant, hur vill ni ha det, vilket stöd behövs för att stötta föräldrarna gällande punktskrift. Ni kan även ta kontakt med Sara Backström Lindeberg sara.backstrom-lindeberg@spsm.se om det är någon som vill delta i träffarna kring studieteknik.
- RC syn tillsammans med syncentral Stockholm har haft ett pilotprojekt som nu har utvärderas för att se om man kan dra nytta av arbetsättet runt om i Sverige.
- SPSM kommer att ha ett pilotprojekt gällande punktläsande elever.
- Synpedagogutbildning – Finns en fortsättning på Stockholm högskola men kräver en pedagogisk bakgrund.
- Upplever ibland att det kan vara svårt att få tag i syncentralerna både via mejl och telefon. Hänvisar till att brev får skickas

Fråga: Västerbotten: Är det någon som har digitala föräldrträffar och kan vi samverka regionerna mellan?

Svar:

- Skåne: Börjar se att föräldrarna börjar stanna kvar efter de släppt av sina barn för grupper. Har kurator tillgänglig för att fånga upp de vuxna. Skåne sina grupper publicerade på webben.
- Stockholm: Har försökt att kombinera grupper för vårdnadshavare och barn vid samma tidpunkter.
- Västmanland: Hade varit bra med samverkan över gränserna och att vi delar med oss av material. Önskvärt att om det finns material att tillgå att det i så fall kan spridas via SYNS.

Fråga: Östergötland: Hur kan vi hålla på patientsekretess gällande grupper. Samtycke krävs enligt GDPR.

Svar:

- Information måste ges tydligt att det är en samverkan över länsgränser. Sedan viktigt att det är ett säkert videomöte vid patientmöte.

Ledarhund

Efter att MFD har tagit över ledarhund efter SRF har det uppkommit många frågor om vem som gör vad. Vissa regioner har inte arbetat med orientering inför & med ledarhund medan andra regioner gjort det. Därav kan det upplevelsen av övertagandet vara olika från region till region.

Frågor och svar från grupparbetet nedan.

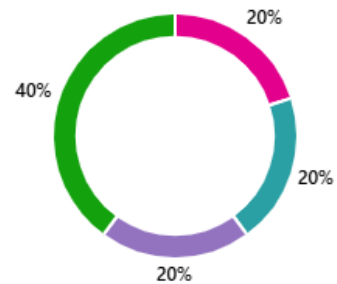
1. Kan ni ge exempel på situationer där ansvarsfördelningen mellan Syncentralerna och MFD är oklar?
 - a. Prova på dagar - syncentralen har tagit på sig ett stort ansvar. Synenheterna känner till patienterna men MFD behöver hålla ihop innehållet på prova på dagar.
 - b. Prova på dagar. Oklart vem som ska arrangera det. Synenheten i VGR har ordnat med lokal mm. En myndighet behöver stå för sin egna verksamhet.
 - c. Mycket är oklart. Skulle återkomma med utbildning gällande huret kring ledarhund- varit tyst efter det. Behöver hitta ett samarbete mellan syncentraler kring ledarhund. Även instruktörerna har frågor när de är på syncentralerna. Samarbetet saknas- känns som det läggs över på SC eller är det tvärt om? Olika signaler i de olika regionerna. Syncentralerna har inte fått varken utbildning eller medel. Behöver presentera sig mer tydligt. Behövs ett ramverk att förhålla sig till. Olikheter finns men ok om vi har ett ramverk att förhålla oss till.
 - d. När MFD tog över var SC uppdrag endast att bedöma orienteringsförmåga samt att träna rutter. I vissa regioner har man ingen vana eller kompetens av att träna rutter och absolut inte kompetens med hund. Nu känns det som att det är upp till ledarhundsinstruktörerna att diktera villkoren för samarbetet exempelvis inför prova på-dagar och vid introduktion av ledarhund.
 - e. Vem tränar in rutter för patienter som är nya med hund jämfört när det gäller nya rutter för vana ledarhundsförare?
2. Vilka frågor önskar ni få svar på från MFD?
 - a. Hur löser vi kompetens kring hund? På syncentralerna finns inte självklart hundvana medarbetare. Samspel mellan hund och förare inte Syncentralens uppdrag- hur kan MFD stötta i detta?
 - b. Hur säkerställer vi att vi har rätt kunskap att träna in rutter. Fortsatt otydligt hur mycket MFD kan stötta när man tränar nya rutter med ett befintligt ekipage
 - c. Vad är skillnaden från förut? Vilket uppdrag har MFD, vilket uppdrag har syncentralen? Datum 2024-03-04 Diarienummer 2023/0215 2 (3) Bedömningen kommer tydligare handla om en persons förmåga att orientera med vit käpp i såväl kända miljöer som i nya. I detta ligger också förmåga att lösa orienteringsproblem som uppkommer. Vi hoppas detta arbete kommer att underlätta för er och bidra till att bedömningarna kan ske utifrån så lika utgångspunkter som möjligt. Bedömning av en persons synstatus. Lagen föreskriver att en person som har rätt till ledarhund ska sakna förmåga att orientera sig med synens hjälp. Även här har vi tillsammans med arbetsgruppen sett över blanketten med målet att göra den mer funktionell. Vi ser att en optiker i många fall kan göra bedömningen. I mer komplexa situationer eller när en person har kombinerad nedsättning av syn och hörsel eller annan funktionsnedsättning kan synbedömningen även behöva göras mer multidisciplinärt. I vissa fall behöver även en ögonläkare bidra. Även här är målet att ta fram en vägledning för att underlätta. Vi hoppas även kunna utveckla samarbetet på andra sätt. Exempelvis är vår avsikt att framöver på lämpligt sätt informera er när en person som tillhör er patientgrupp har fått en ledarhund. Detta för att ni ska känna till att personen kommer att behöva orienteringsstöd och stöd i att lära sig nya vägar med stöd av hund. Vi förstår att detta är viktigt eftersom orientering med hund sker utifrån delvis annorlunda teknik än när man endast orienterar sig med vit käpp. Vi vill också höra om det finns ytterligare behov av kompetensutveckling för er kring dessa

frågor och i vilken form den bäst skulle kunna ske. Vi har tagit fram material som finns på vår webb www.mfd.se, redan idag, men det kan behöva kompletteras. Vi kommer i den process vi skissar på, att som en obligatorisk del ha en "prova på-dag" för personer som är intresserade av att ansöka om ledarhund. Denna kommer att ske innan ansökan. Vi räknar med att ha ca fyra sådana dagar årligen och hoppas ni vill och kan samverka med oss kring dessa. Vår plan är att hålla prova på-dagarna regionalt och myndigheten kommer stå för arrangemanget. Däremot skulle det vara värdefullt med er medverkan och att ni där kunde berätta om er roll och erbjudande. Vi tar gärna emot namn på kontaktperson hos er för detta. 3 (3) Detta var de huvudsakliga förändringarna vi planerar som främst rör er verksamhet. Tills vi satt den framtida organisationen är ni varmt välkomna att kontakta mig, Malin Ekman Aldén, generaldirektör eller Tarja Birkoff, administrativ chef, om det är något ni funderar över. Till dess vill vi önska er allt gott och på återhörande! Med vänliga hälsningar Myndigheten för delaktighet Malin Ekman Aldén Generaldirektör Startsidan Myndigheten för delaktighet - MFD Myndigheten för delaktighet arbetar för att främja tillgänglighet i samhället och för att öka delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Ny huvudman för den statliga ledarhundsverksamheten Den 1 april 2024 kommer Myndigheten för delaktighet (MFD) att ta över huvudmannansvaret för den statliga ledarhundsverksamheten. Verksamheten och den personal som arbetar i den kommer då att flyttas från Synskadades Riksförbund till MFD. Myndigheten för delaktighet är en myndighet under Socialdepartementet och har uppdraget att följa upp och stödja utvecklingen mot de funktionshinderspolitiska målen. Ledarhundsverksamheten blir en ny verksamhetsgren för oss och vi tycker det ska bli både spännande och roligt. I samband med det nya uppdraget har vi på MFD sett över de olika delarna av verksamheten och hur de behöver utformas för att fungera för oss och leva upp till den lagstiftning som kringgärdar den. Vi tar nu kontakt med alla er aktörer som ingår in nätverket kring ledarhundsverksamheten för att presentera oss men också vissa av de förändringar som kommer att ske. Ni på syncentralerna är en av våra viktigaste samarbetspartner för att verksamheten ska fungera.

- d. Saknar en dialog mellan MFD och syncentralerna. Spretigt då ledarhundsinstruktör inte upplevs dra jämt med MFDs riktlinjer. Hundiströktörer har inte samsyn med sin arbetsgivare MFD. Få koll på vad som förväntas av oss på syncentralen.
 - e. Hur kan kompetensen för att lära ut rutter med hund på syncentralerna överföras från MFD?
3. Har ni några förbättringsförslag för hur samverkan och ansvarsfördelning mellan Syncentralerna och MFD kan bli tydligare?
- a. Fortlöpande samverka och dialog så som det är idag.
 - b. Tydligt vilka kontaktpersonerna är i de olika regionerna så informations kedjan fungerar. tydligt vilket mandat gruppen har och vad som ska lyftas med chefer
 - c. Kommunikation nerskrivna rutiner samt forum att träffas. Konkretisera vilka yrkesgrupper som kan jobba med ledarhund, vilken erfarenhet och utbildning som behövs. Utbildning är viktigast så medarbetaren är trygg med att jobba med ledarhund.
 - d. Önskar Kommunikation med MFD för att tydliggöra uppdraget. Önskar att MFD tar fram och genomför utbildning av våra medarbetare.

4. Hur tydlig upplever ni att ansvarsfördelningen är idag mellan syncentralerna och MFD gällande ledarhund?

● Mycket tydlig	0
● Ganska tydlig	1
● Varken tydlig eller otydlig	1
● Ganska otydlig	1
● Mycket otydlig	2

Information FFS (Föreningen För Synrehabilitering) [Föreningen För Synrehabilitering](#)

Föreningen ger digitala föreläsningar och har digital konferens som oftast är kostnadsfria. De har även möjlighet att ge stipendier till sina medlemmar för ex vis studiebesök eller kurser som inte kan finansieras av verksamheten. FSS publicerar en tidning, Nya synvärlden som kommer ut 4 gånger/år.

Arbetsförmedlingen, personer från syncentraler samt SPSM är med i styrelsen idag. Det är en förening som bevakar synverksamheternas intresse.

Det finns nu behov av en representant från syncentralerna i redaktionsrådet. Alla som sitter i styrelsen idag får utföra månadsvisa möten på arbetstid. De flesta möten sker digitalt, det har varit 1 fysiskt möte i år som var i Stockholm. FSS står för boende och resor och syncentralerna står för arbetstiden.

Fråga: Varför sitter vi med i en förening, vi sitter inte med i andra föreningar?

Svar: det är ingen patientförening utan en förening för de som arbetar på en syncentral. En förening för att driva gemensamma frågor framåt.

Nationella chefsmöten

Dialog i storgrupp gällande om vi ska ha digitala eller fysiska möten samt om vi ska ha det bestämda månader på året.

Förslag: Höstmöten mitten av oktober och vårmöten mitten av april för att inte mötena ska krocka med hörsel/döv/tolkmöten då många är chef för fler verksamheter än Synverksamhet

Beslut: Framtida möten bokas i mitten av april samt mitten av oktober

Digitalt eller fysiska möten:

Vissa regioner har restriktioner till att delta på fysiska möten, men flera uppger att en gång per år bör funka. Det är viktigt med bra innehåll och att de som inte kan delta fysiskt ska ha möjlighet att koppla upp sig, trots att ljud kan påverkas via hybridmöte.

Viktigt att ge samma förutsättningar som för vår personal. Blir det digitala yrkesträffar för vår personal bör vi följa samma riktlinje.

Beslut: Har digitala möten 2026 för att möjliggöra allas deltagande.

Presentation av masteruppsats

Nicolina Pernheim Goodrich synpedagog från Syncentral Göteborg presenterar sin uppsats "Levda erfarenheter av orientering- och förflyttningsträning - En intervjustudie med ungdomar och unga vuxna som har förskrivits käpp".

Levda erfarenheter av orientering- och förflyttningsträning Nicolina

Gemensam Reflektion & frågor kopplat till uppsats

Fråga: Har ni i VGR haft några tankar kring att ändra upplägg av O/F utifrån det som framkommit från uppsatsen?

Svar: Det som vi har pratat om är att följa upp mer, aktivt ta kontakt med ungdomarna och följa upp hur ex vis resor fungerar. Men vi kommer inte bara se på orienteringen utan se generellt i alla våra målområden och åldrar hur vi följer upp och informerar. Ungdomarna trycker på att de upplevt det positivt att föräldrarna har tjatat och tvingat dem med att använda käpp. Ungdomarna har trott att de avviker för att de har käpp men kommit till insikt att de avviker mer av att inte ha den då det begränsar dem att inte göra allt som sina kompisar gör. Käppen möjliggör delaktighet och självständighet. Den ger möjlighet att göra allt som ens kompisar gör själv, ta bussen hem, gå och köpa en chokladbit etc.

Fråga: Erbjuder VGR O/F gruppträning idag?

Svar: Vi har erbjudit grupper men svårt att få deltagare. Många i studie beskriver en ensamhet, där en grupp hade kunnat minska detta.

Fråga: Har Syncentralerna brustit i att ge information om vårt utbud eller är det att man inte kommer ihåg?

Svar: Informationen har säkert getts, men det är mycket information som ska tas emot och har man en gång fått hjälp att hitta sin väg till skolan kanske man inte tänker att man kan få hjälp med väginläring till en ny skola. Oavsett så har inte informationen nått fram att vi kan hjälpa till vid inläring av nya vägar och ta kommunala transporter. Därav behöver vi ge information flera gånger och till flera olika parter.

Avslut 2025-11-12

SYNS tackar för en bra eftermiddag och påminner alla att komma i tid då föreläsning startar kl 09.00, men dagen startar 08:45.

Inledning 2025-11-13

Genomgång av förmiddagens agenda

Föreläsning - Arbetsglädje

Dennis Westerberg föreläser gällande: *Gör det du älskar och älska det du gör*

- Hur kan vi behålla glöd och motivation, också i utmanande tider?
- Hur kan vi hantera stress och oro, och samtidigt känna trygghet?
- Hur kan vi bygga arbetsgrupper som präglas av samarbete och harmoni, istället för konkurrens och konflikter?

- Och hur kan vi vara i balans med oss själva, trots att världen ibland är i obalans?

Gemensam reflektion efter föreläsning

- Bra att ta in externa föreläsare till våra synchefs dagar
- Bra att ta in föreläsare som inte berör syn utan andra perspektiv
- Föreläsaren gav en del tänkvärda saker
- Föreläsaren fick inte riktigt ihop den röda tråden mot slutet
- Hade önskat lite mindre filosofiskt utan med sakligt peppande struktur
- Föreläsare kan väcka känslor hos lyssnare, därav svårt att hantera vissa ämnen via teams.
- Alla uppmantras att skicka in förslag till sin SYNS representant gällande föreläsare

Hur kan vi minska administrationen för behandlare

I Stockholm lägger behandlare 45 % av sin arbetstid på patienter och övrig tid på administration och möten. Många upplever att det läggs för mycket administration relaterat till de faktiska patientmöten som has. Grupparbete för att dela sina reflektioner och tips gällande minska administration för behandlare.

Sammanställning nedan av gruppdiallog

Upplever ni att era behandlare lägger mycket tid på administration?

Svar:

Ja 5 st grupper

Nej 0 st grupper

Hur ser ni på att minska administrationen på er arbetsplats utan att kvaliteten påverkas negativt?

- Använd tillgänglig teknik, diktera- taligenkänning. Dubbeldokumentera inte. Kan arbete läggas över på administratörer? Använd standardfraser. Skapa samsyn kring vad som ska finnas i journalen så att man varken över- eller underarbetar.
- Kompetens förflyttning
- Skriva patient istället för namn i journalen. Kan SKRS göras enklare att skriva i, blir dubbelregistrering, går det att koppla journalsystem? Skriva i journalen samtidigt som du har patienten. Använda AI i framtiden.
- Nej, viss minskning skulle kunna göras **utan** att kvaliteten ska minskas.

Har ni några konkreta förslag på hur administrativa uppgifter kan förenklas eller minskas?

- Taligenkänning med bra framarbetat framsinne Strukturerade journal mallar Administrativ personal hanterar patientbokningar som registrerar tex i SKRS
- Vårdadministratör fyller i SKRS-registret. Behandlare skriver på pappersblankett - många upplever SKRS svår och komplicerad. Många har svårt att registrera rätt trots massvis av utbildning och rutiner. Hur tillförlitlig är statistiken, hur kan vi använda den och få rättvisande svar. Önskemål synfokuserad utbildningspaket för syncentralspersonal gällande dokumentation. I syfte att minska dokumentation.
- Att behandlare har lediga tider där administratörer kan omboka tid direkt när patienter vill omboka istället för att det görs av behandlare.

Övriga synpunkter eller idéer kring att minska administration för behandlare?

- Lägg över exempelvis kvalitetsregister på administrativ personal

- Taligenkänning vid journalskrivning, frastexter kan underlätta. Minska på kringarbete som handlar om organisation typ brandskyddsombud, telefoni, IT, hjälpmedelsbiten.
- Är vi överambitiösa inom syncentrals världen. AI-journal, administrativ hjälp med bokning,
- SKRS tar mycket tid administrativt. Svårt att jämföra resultat mellan enheter. Enheter ligger olika långt fram. Det är svårt att få riktiga resultat när det är svårt att få alla på ena enheten att göra lika. Det kan vara svårt att se nyttan med SKRS.

NVP information revidering, fortsatt revidering

Sofia sammanfattar lite utifrån måndagens dragning som gavs för medarbetare och chefer. [Nationell vårdprocess Syn, synchefsday 2025-11-13](#)

Fråga: Behöver vi anmäla in representanter på nytt inför revidering 2026, om vi anmält dem sedan tidigare?

Svar: Nej tidigare anmälda finns registrerade men Sofia kommer stämma av med respektive chef om de fortfarande är aktuellt.

Fråga: Går det att tydliggöra tidsåtgången ytterligare då det tar tid även utanför agenda.

Svar: Sofia svarar på att tidsmängden ska tydliggöras

Fråga: Hur går beslut till när arbetsgruppen tagit fram ett underlag? Finns det argumentation för att saker tas bort eller läggs till i arbetet?

Användardagen 6/12 är för NVP kontaktpersoner och chefer

Övrigt

- Gemensamma nationella yrkesträffar fysiskt/digitalt hur ofta?

Tankar som lyftes

- Förslag togs fram 2020 men genomfördes aldrig pga Covid
- IKT är ett område som det händer mycket kring idag
- Budget är begränsad i flera regioner
- 2 halvdagar digitalt förslag för IKT
- 2 halvdagar för alla professioner digitalt
- Drivkraft ska finnas i professionerna för att driva nationella yrkesträffar och att det startar digitalt. Viktigt att chefer skapar förutsättningar men personalen ansvarar och driver innehållet.
- På sikt bra om vi kan ha träffar för alla professioner men att vi börjar med IKT och kuratorer.

Beslut

- 2 st halvdagar inom IKT vår + höst 2026 och att de som reviderat vårdprocessen anordnar dem.
- För att uppmuntra kuratorer & psykosocialt 1 dag inom psykosocialt

Tankar efter Psykologerna & Kuratorernas dag

- Ingen tog på sig uppdraget att anordna en ny dag, utan alla kände att de behövde få det sanktionerat av chef. Hur ser vi chefer på nationella yrkesträffar.

- Uppdragsutbildning

- Örebro har haft en uppdragsutbildning. 4 st delkurs, Synutveckling barns synutveckling, Optometri och punktskrift, O/F, Äldre med kombination syn och hörselnedsättning 7,5 poäng. De två första har genomförts men inte två sista där en kursplan behöver tas fram, vilket är ett stort arbete.
 - Vi behöver arbeta tillsammans för att driva gemensamt att skapa en uppdragsutbildning. Ta med till vårens synchefsmöte i en gruppdiskussion hur behovet ser ut och vad innehållet kan vara.
 - Ordförande för FSS har skrivit ett pressmeddelande gällande behovet.
 - Linnéuniversitetet har tidigare varit intresserade att driva en utbildning.
- RIKS avtal 1/9
 - Förut har det varit 10 000 kr innan vi behöver ta kontakt med varandra men nu är det styrt till ett basbelopp ca 5 800 kr. Vi tar det som en gruppdiskussion till vårens möte.

Avslut/SYNS

Är det något som ni vill lyfta till vårens möte ta kontakt med din SYNS-representant.

Tack för ett bra möte idag

Anteckningarna är förda och reviderade av SYNS medlemmar